

Regio Deal Veluwe in Balans (2025 – 2028)

Eerste uitwerkingen van projectideeën Vitale Vakantieparken

Mei 2024

Toewerken naar convenant

Het programma Vitale Vakantieparken heeft samen met de provincie Gelderland en het programma Veluwe op 1 een succesvolle aanvraag gedaan voor een nieuwe Regio Deal, 'Veluwe in balans'. Het rijk stelt 20 miljoen beschikbaar onder voorwaarde dat daar minimaal 20 miljoen regionale cofinanciering naast wordt gelegd.

Op dit moment wordt gewerkt aan het zogenaamde convenant dat na de zomer door de betrokken partijen wordt ondertekend. Daarnaast wordt gewerkt aan het vormgeven van de kassiersfunctie van deze regiodeal met onder andere En aan de uitwerking van de subsidieregeling voor uitvoering.

Uitwerking projectideeën

Als inhoudelijk onderlegger voor het convenant worden meerdere projectideeën verder uitgewerkt. Deze waren onderdeel van de aanvraag van eind vorig jaar, maar toen nog heel algemeen geformuleerd. Voor vijf van de 11 afspraken is dit door VVP opgepakt (de anderen door Vop1 en de provincie)., namelijk:

- 1 Vakantielandschap van de Toekomst
- 2 Energie op eigen kracht
- 3 Pauzeparken
- 4 Zorgeloos gastvrij
- 5 Camping van Ons

Deze zijn eerder ook gedeeld en toegelicht in verschillende overleggen. Bij de uitwerking zijn naast de ook de VVP-partners ook anderen betrokken (ministeries, onderwijs, maatschappelijke organisaties). Verderop in dit document staat het resultaat van de uitwerking die de afgelopen weken heeft plaatsgevonden.

Status uitwerkingen

Het zijn nadrukkelijk nog uitwerkingen en zeker geen definitieve projectplannen. In de komende periode gaan we daarmee aan de slag en zal ook blijken of ze een plek kunnen krijgen onder de paraplu van de nieuwe regiodeal. De VVP-partners zullen steeds uitgenodigd worden hier aan mee werken en eventueel eigen projecten, initiatieven in te brengen.

Daar waar nu al gemeenten met name genoemd worden geldt niet dat al vast staat dat daar ook projecten plaatsvinden en andersom, als gemeenten nog niet genoemd zijn betekent dit niet daar geen projecten gaan plaatsvinden vanuit de regiodeal. Dit wordt in de komende periode in onderling overleg uitgewerkt.

Daarnaast ook nadrukkelijk de herhaalde oproep aan gemeenten om initiatieven, mogelijke projecten, ideeën etc. die passen binnen de doelen van de nieuwe regiodeal, bij ons te melden (het programma VVP), dan kunnen we samen kijken op welke wijze daar een vervolg aan te geven is.

robvanden Hazel@vitalevakantieparken.nl

1 Vakantielandschap van de toekomst

Korte beschrijving project

Het Vakantielandschap van de Toekomst gaat over de vraag hoe verblijfsrecreatie er over twintig tot dertig jaar uitziet. Wat zijn dan de gewenste verschijningsvormen, hoe verhouden wonen, werken, natuur en recreatie zich tot elkaar. Wat is de invloed van de grote ontwikkelingen op de Veluwe (verstedelijking, landbouwtransitie, natuurherstel etc.) op de plek van de vakantieparken? Welke nieuwe verdienmodellen voor het landschap zijn mogelijk in de toekomst waar sprake is van een menging van wonen, werken, zorg en recreatie? Kan landbouw vakantiepark van grondstoffen of energie voorzien, welke combinaties tussen zorg en recreatie zijn er? Wat zijn de consequenties als we het systeemherstel van bodem, water en ecologie als uitgangspunt kiezen, in welke transitielandschappen zoals Mooi Nederland dat beschrijft op de Veluwe is wat wel of niet mogelijk?

Heel veel vragen waarop we in een **brede coalitie** van Vitale Vakantieparken, Veluwe op 1, de gemeenten en provincie, tbo's, ondernemers, ministeries e.a. concrete antwoorden op gaan vinden. Eendachtig de positionering van de Regiodeal Veluwe in Balans doen wij dit vanuit het perspectief van de (verblijfs)recreatie. Wat kan deze sector bijdragen aan oplossingen. Daarbij is het idee om via verschillende 'lijnen' te gaan werken.

Eenzijds door **concepten** uit te gaan werken die 'model' kunnen staan voor de toekomst. Bijvoorbeeld 'nieuwe landgoederen' waar we met bijzondere vormen van (verblijfs)recreatie gaan bijdragen aan een toekomstbestendig exploitatiemodel waarbij ook natuurbeheer wordt meegenomen, vakantieparken met dusdanige natuurkwaliteiten dat ze de N2000 versterken, verblijfsrecreatie en multifunctionele landbouw, recreatie- en werklandschappen, duurzame mobiliteit, korte ketens etc.

Anderzijds kijken we in dit project naar verschillende **gebieden** op de Veluwe waar meervoudige vraagstukken spelen (landbouw, natuur, wonen, recreatie) en waar we met de ontwikkelde concepten wellicht een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van de gebiedspuzzel. Het gebiedsproces GEUS is een van de gebieden waar we zeker mee aan de slag zullen gaan. Zo dragen we bij aan de gebiedsopgaven op een innovatieve manier, zodat de oplossingen ook passen in de toekomst.

Urgentie, bijdrage aan de brede welvaart op en rond de Veluwe

Met dit project dragen we bij aan een nieuw langetermijnperspectief op de toekomst van de Veluwe en verbinden dat aan concrete actie op korte termijn. We gaan door middel van creatieve en innovatieve ideeën en concepten voor duurzame (verblijfs)recreatie binnen een grotere gebiedsopgave bijdragen aan een nieuw perspectief en een nieuw verdienmodel op gebiedsniveau, waarbij de winst binnen het gebied blijft. Daarmee dragen we bij aan de brede welvaart op en rond de Veluwe.

Verwachte (concrete) resultaten op korte termijn (2025-2028)

De resultaten van dit project zijn:

- Meerdere uitgewerkte concepten (zie hierna) inhoudelijk, organisatorisch, financieel, ruimtelijk etc. die inzetbaar zijn voor de functionele en ruimtelijke puzzel op de Veluwe.
- Verkenning en keuze voor een aantal gebieden op de Veluwe waar we ons opgaan richten
- Aansluiten bij of opzetten van een gebiedsgerichte coalitie
- Vertaling/inpassing van de concepten in de integrale gebiedsaanpak

Concretisering uitvoering: deelprojecten, activiteiten, planning

Het project bestaat uit verschillende stappen die in de tijd kunnen overlappen:

Stap 1 (2025-2026) Concept uitwerking, bijvoorbeeld:

- toevoeging van kwalitatief hoogwaardige vakantiehuisjes aan een landbouwgebied om het verdienvermogen van het gebied op niveau te houden, Waardoor de transitie van gangbare naar circulaire landbouw wordt versneld.
- Zorg- en recreatielandschap. Voormalige vakantieparken gebruiken als zorgconcept voor bijvoorbeeld ouderen (of andere doelgroepen) in combinatie met bepaalde vormen van recreatie, En daarnaast de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit de omgeving.
- Nieuwe landgoederen. Aan een 'oud' landgoed nieuwe recreatieve concepten toevoegen in combinatie met natuurbeheer en cultuurhistorie (verblijfsrecreatie, natuureducatie, streekwinkel etc.).
- Ontwikkeling van '... aan zee', nieuwe recreatie, natuurherstel en – beheer, transitie bestaande parken
- 'Wilde' natuur in combinatie met extensieve vormen van verblijfsrecreatie
- transitie vakantieparken i.c.m. natuurherstel, cultuurhistorie, belevingsgebieden

Stap 2 (2025-2026): Verkenning en keuze voor een aantal gebieden op de Veluwe waar sprake is van een integrale gebiedsopgave en waar de mogelijkheid is om vanuit recreatie en vakantieparken bij te dragen aan oplossingen in relatie tot het vakantieparklandschap van de toekomst. Hierbij kan gedacht worden aan GEUS, IJsselvallei, Gelderse Vallei (verstedelijking, recreatie, natuur), Landgoederenzones, Krachtighuizen, Tonsel, Beekbergen-Zuid e.d.

Stap 3 (2025 -2026): aansluiten bij/opzetten van een gebiedsgerichte coalitie/samenwerking opzetten per gebied die met betrokken partijen aan de slag gaan met de gebiedsaanpak.

Stap 3 (2026-2028): vertaling van de concepten naar de gebiedsaanpak, start met uitvoering.

-

Een deel van dit project wordt al opgepakt binnen de huidige Regiodeal Veerkrachtige Veluwe. Met de nieuwe regiodeal , Veluwe in Balans willen we dit door ontwikkelen en opschalen naar concrete integrale gebiedsopgaven .

Organisatie en betrokkenen

Betrokken partijen tot nu toe (deze lijst wordt aangevuld naarmate het project concreter wordt):

- Vitale Vakantieparken Veluwe
- Veluwe op 1
- Gemeenten, Provincie Gelderland, Tbo's
- Nationale partners zoals Mooi Nederland, College Rijksadviseurs, programma Werklandschappen van de toekomst e.d.

Benodigde investering en zicht op cofinanciering

De benodigde investering en invulling van cofinanciering is nu nog niet in te schatten. Afhankelijk van de coalitie die gevormd wordt, de specifieke gebieden die worden gekozen om mee aan de slag te gaan en de bijbehorende gebiedsopgaven zullen een duidelijker beeld geven van de benodigde investering. Het spreekt voor zich dat hier sprake zal zijn van aanzienlijke publieke en private (co)financiering.

Er zijn in de aanloop middelen nodig voor de conceptuitwerking en gebiedsverkenning. Hoeveel exact kan het best bepaald worden als een deel van de huidige activiteiten zijn afgerond.

Monitoring & evaluatie

p.m.

2 Energie op Eigen Kracht, Living Lab

Korte beschrijving project

Het vraagstuk van wat de energietransitie betekent voor de vakantieparken wordt verkend in een van de trajecten die vanuit het Park van de Toekomst op dit moment worden opgepakt (met inzet van middelen van de regiodeal Veerkrachtige Veluwe). De zogenaamde Energiekring Vitale Vakantieparken (een groep van 18 parken) is bezig met allerlei vraagstukken rond besparen, opwekken, opslag en distributie van energie.

Duidelijk is dat hoe de vakantieparken de komende jaren 'van het gas af moeten' geen eenvoudige opgave gaat worden. Er zijn weinig mogelijkheden voor eigen opwek. Vakantieparken liggen veelal verspreid over de Veluwe en kunnen vaak niet worden aangesloten op een collectieve oplossing zoals een warmtenet (niet rendabel). Nieuwe technologieën moeten zich nog bewijzen en vragen grote investeringen die voor een individuele ondernemer/eigenaar niet op te brengen zijn.

Met dit project willen we een aantal parken gaan selecteren om de komende jaren samen met partners als de TU Delft (Green Village) heel concreet te testen hoe we bestaande kennis en technologie kunnen toepassen op vakantieparken om energie te besparen, op te wekken en op te slaan. En daarnaast nieuwe technologie ontwikkelen voor vakantieparken (decentrale energiesystemen) zodat zij meer zelfvoorzienend worden.

In samenwerking met onder andere de provincie, gemeenten, Platform31 en de TU Delft gaan we dit verder afbakenen en onderzoeken en vervolgens naar de praktijk vertalen in de vorm van living labs.

Urgentie, bijdrage aan de brede welvaart op en rond de Veluwe

De energietransitie is een vraagstuk van en voor iedereen. Vakantieparken zijn kleine gemeenschappen die verspreid liggen over de Veluwe, soms vergelijkbaar met de vele kleine buurtschappen. Ook deze plekken zullen in de komende jaren 'van het gas af' moeten. De kleinschaligheid, de gefragmenteerde ligging, maar ook de ligging ver van de bebouwde kom maken het extra complex om tot oplossingen te komen. Ook in relatie tot de netcongestieproblemen die de komende 10-15 jaar nog niet opgelost zijn.

Het is belangrijk om dit project uit te voeren, omdat dit bijdraagt aan de bredere energietransitie. De geleerde lessen uit dit project kunnen worden toegepast op vakantieparken op en rond de Veluwe, maar ook andere gemeenschappen zoals verspreid woningbezit, kleine dorpen en bedrijventerreinen.

Verwachte (concrete) resultaten op korte termijn (2025-2028)

- Inzicht in de energiebehoefte en mogelijke energiemix van vakantieparken
- Op basis van een haalbaarheidsstudie (fase 1) een uitvoeringsplan (basis voor fase 2)
- Pilots op meerdere vakantieparken (fase 2)
- Eerste resultaten van de living lab(s)
- Nieuwe duurzame energieoplossingen voor vakantieparken in kaart gebracht
- Test gestart bij Green Village met een nieuwe duurzame energieoplossing, opgehaald vanuit de verkenningsfase.

Concretisering uitvoering: deelprojecten, activiteiten, planning

Er bestaat al een samenwerkingsverband, Energiekring Vitale Vakantieparken Veluwe, die de vraagstukken rond de energietransitie van vakantieparken inhoudelijk verkent en uitwerkt. De TU

Delft is onder andere met de Green Village (een openlucht laboratorium bij de campus) bezig met verschillende innovaties binnen de energietransitie. Met proefopstellingen testen zij verschillende duurzame energieoplossingen in de praktijk.

In dit project gaat Vitale Vakantieparken samen met de TU Delft en andere partners concreet uitwerken wat de mogelijkheden zijn om een (of meerdere) van de oplossingen vanuit de Green Village te testen bij vakantieparken. Dit in de vorm van een living lab op locatie.

De focus van dit project ligt op praktische toepassingen en het 'doen'. Er zijn nog veel onduidelijkheden rond de energietransitie en vakantieparken. Het is nu niet mogelijk om een volledig uitgewerkt en getest plan op te stellen en uit te voeren. Dit project heeft dan ook pioniers- en innovatiekenmerken. Met enkele vakantieparken als pilot gaan we concreet testen en ervaringen op doen waar we verder van kunnen leren. Deze lessen worden vervolgens gebruikt in vervolgprojecten met aangepaste, andere of nieuwe oplossingen. De pilot (living lab) staat dus centraal.

Het project bestaat uit twee fases: gestart wordt met een grondige haalbaarheidsstudie (fase 1), op basis waarvan een uitvoeringsplan wordt uitgewerkt dat de basis vormt voor fase 2.

In fase 2 ligt de focus op de uitvoering in de vorm van een living lab op een of meerdere vakantieparken. Om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de kansen en behoeften op vakantieparken beginnen we bij de ondernemer (eigenaar van het vakantiepark). Op basis van de gegevens, indeling (bv. vormgeving en ligging park) en operatie (bv. management en werkzaamheden) van het park werken we toe naar een passende energiemix met bijbehorende oplossing(en). Om die energiemix vervolgens te testen kiezen we oplossingen uit de mix voor een pilot opstelling (living lab).

1. Haalbaarheidsstudie & Uitvoeringsplan

Dit is een project dat als het succesvol wordt aanzienlijke investeringen zal vragen van private en publieke partijen. Daarom zal gestart worden met een grondige studie naar de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van dit project. Samen met betrokken partners zal onder meer gekeken worden naar:

Inhoudelijk:

- Kansrijke energiemixen en warmtebronnen voor vakantieparken
- Circulaire opties toepasbaar op vakantieparken (bv. onderzoeken of installaties uit industrie in de omgeving hergebruikt kunnen worden in een testlocatie)
- Gedragsonderzoek onder gasten van vakantieparken om behoeften in kaart te brengen, maar ook om bewustwording te creëren omtrent verduurzaming en energiebesparing.
- Welke huidige oplossingen van de Green Village kunnen ingezet worden op vakantieparken als onderdeel van de living lab, wat zijn hiervoor de vereisten en de kosten?
- Werving en selectie van mogelijke vakantieparken voor pilot opstelling (aan welke voorwaarden moeten deze parken voldoen?).
- Mogelijkheden om samen te werken in clusters om energie gezamenlijk te benutten (bv. zonnepark bij agrarisch bedrijf ook inzetten voor vakantiepark)
- Samenwerken met partijen in omgeving op basis van toekomstperspectief (bv. nieuw verdienmodel voor agrarisch bedrijf als leverancier van duurzame energie voor een vakantiepark)
- Scenario's uitwerken voor verschillende typen vakantieparken

Organisatorisch

- Opbouwen van een coalitie op projectniveau die de uitvoering van de pilot kan begeleiden, bijsturen, kennis kan borgen en verspreiden etc. (deelnemers naast VVP en TuD ook ministerie EZK, Platform 31, RVO, provincie Gelderland)

- opbouwen van samenwerkingen van en met lokale stakeholders om hen te betrekken en mede-eigenaar te maken van de uitdaging, gezamenlijk optrekken

Financiën

- Kosten voor de uitvoering van een living lab in kaart brengen
- eerste afspraken over mede investeringen door parken zelf en andere partijen
- Financiële ondersteuningsmogelijkheden onderzoeken (bv. financieel arrangement, subsidies, etc.)
- mogelijke rol van impactfinanciers

Op basis van de resultaten hiervan ontstaat een go/no go moment. Bij een 'go' zal een uitvoeringsplan opgesteld gaan worden (dat ook als basis zal dienen voor de aan te vragen middelen voor de Regiodeal)

2. Uitvoering

In deze fase wordt de living lab feitelijk gerealiseerd. Hoeveel parken gaan meedoen en welk (technische) maatregelen genomen gaan worden zal duidelijk worden uit fase 1. In algemene kan gedacht worden aan de volgende deelprojecten/activiteiten:

- Living lab als pilot opzetten op vakantieparken
- Nieuwe oplossingen laten testen door TU Delft bij Green Village
- Technische ondersteuning aanbieden voor vakantieparken in energietransitie
- Inspiratiedagen organiseren voor eigenaren vakantieparken op de living lab locatie
- Tools ontwikkelen voor gemeenten om vakantieparken te stimuleren in verduurzaming (bv. in een omgevingsplan vakantieparken verleiden om verduurzaming als koppelkans te zien bij uitbreiding of verbetering van het vakantiepark)
- Geleerde lessen uit de pilot bundelen en analyseren
- Implementatiestrategie opzetten om een geslaagde pilot op te schalen naar andere vakantieparken
- Arrangement (mainstream) ontwikkelen dat breder uitgerold kan worden
- Successen vieren met betrokken partijen

Planning

Op basis van de twee fasen houden we de volgende planningsopzet aan:

2025: haalbaarheidsstudie en uitvoeringsplan (fase 1)

2026 – 2028: uitvoering (fase 2)

Organisatie en betrokkenen

In een later stadium zal de definitieve projectorganisatie worden ingericht. Partijen die tot nu toe betrokken zijn zullen hierbij zeker een rol spelen:

→ Vitale Vakantieparken: procesorganisator. Verantwoordelijk voor de uitvoering van het project, het betrekken van partijen, parkeigenaren en het oprichten van samenwerkingen tussen ondernemers en vakantieparken. Organiseert ook de bestuurlijke coalitie.

→ TU Delft (Green Village): expert voor de uitvoering van de living labs, adviserende rol. Eventueel betrokken in uitvoering (eerst verdere uitwerking project nodig). Ook een rol bij gedragsonderzoek en eventueel opzetten van een 'digital twin' (model).

→ Provincie Gelderland: facilitator en verbinder van de juiste partijen in de projectuitvoering.

→ Ministerie van Economische Zaken en Klimaat: financier via Regiodeal, beschikbaar om inhoudelijk mee te denken (bv. over wet- en regelgeving)

→ Platform31: zorgt voor kennisdeling, het delen van successen met andere parken en sectoren, en voor het omzetten van successen in opschalbare arrangementen.

- (Impact)financiers: doen en denken mee over ontwikkeling van financiële arrangementen etc.
- Vakantieparken: als onderdeel van het living lab en als groep voor de opschaling
- Gemeenten (bv. Ede, Epe): locaties waar vakantieparken gevestigd zijn waar mogelijk een living lab kan worden opgezet
- RVO
- NPLW
- RES Veluwe
- Oost NL

Benodigde investering en zicht op cofinanciering

Voor fase 1 gaan we hoofdzakelijk uit van publieke financiering. Waarbij de middelen vanuit de regiodeal een belangrijk deel zullen vormen (gedeeltelijke cofinanciering in kind). Ingeschat wordt dat met het uitvoeren van de haalbaarheidsstudie en het opstellen van uitvoeringsplan een bedrag van €200.000,- gemoeid zal zijn.

De benodigde investeringen voor fase 2 worden in een later stadium exact bepaald door de opgehaalde kennis uit de haalbaarheidsstudie en het uitvoeringsplan. De verwachting is dat voor het feitelijk realiseren van een living lab op drie parken, inclusief organisatiekosten zeker een bedrag van €3.000.000,- nodig zal zijn vanuit de middelen van de regiodeal.

De huidige ervaringen met investeringen rondom de energietransitie op vakantieparken (zonneparken, biogas, batterijen) leren dat dit vaak om grote bedragen gaat (meerdere miljoenen), dit zal op de pilotparken vergelijkbare private investeringen vragen.

Monitoring & evaluatie

Dit wordt al aparte opdracht meegegeven aan de projectorganisatie.

3 Pauzeparken

Korte beschrijving project

Het project richt zich op het ontwikkelen van concrete oplossingen voor de vaak kwetsbare doelgroep die (permanent) verblijft op één van de vakantieparken in de regio, waar dit eigenlijk niet is toegestaan. We spreken in dit kader ook wel van grootstedelijke problematiek verstopt in de bossen van de Veluwe, waarbij handhaving alleen bij lange na niet voldoende is om tot passende oplossingen te komen.

De afgelopen jaren is de noodzaak om tot een specifieke aanpak te komen onderzocht (om hoeveel mensen gaat het, wat hun achtergrond is) en zijn er verkenningen uitgevoerd naar de wijze waarop overheden, zorginstellingen en corporaties hier mee aan de slag zouden moeten gaan. Met dit nieuwe initiatief gaan we daar nu een concreet vervolg aan geven. Dit doen wij door een aantal voormalige vakantieparken te verwerven of pachten en daar mensen in een kwetsbare positie op een verantwoorde wijze tijdelijk te huisvesten én ondersteuning te bieden bij de specifieke zorgbehoeften.

Hiermee willen we deze doelgroep perspectief bieden op duurzame participatie en integratie in de regio en samenleving. Deze locaties noemen wij een 'Pauzepark', een voormalig vakantiepark waar wij deze kwetsbare doelgroep de mogelijkheid bieden om met intensieve zorg en ondersteuning tijdelijk te wonen én hen vooruit durven te laten kijken naar een toekomst waarin ze zelfstandig wonen op een voor hen passende plek.

De doelstellingen zijn om:

- een concrete oplossing en plek te vinden voor de kwetsbare doelgroep die nu op de vakantieparken woont, waarbij ze toegang hebben tot gepaste zorg, ondersteuning en begeleiding
- een sterke coalitie en toekomstbestendige samenwerking te organiseren tussen overheid, zorgpartijen en regionale woningcorporaties met eigenaarschap voor dit vraagstuk
- doorstroom te realiseren; van wonen op (een van de) vakantieparken, naar permanente bewoning op plekken waar dit wél wenselijk en veilig is.

Urgentie, bijdrage aan de brede welvaart op en rond de Veluwe

De overheid is vanuit het volkshuisvestingsprogramma verplicht om extra aandacht te geven aan de woonbehoefte van specifieke doelgroepen. Eén van deze doelgroepen betreft *personen en woningzoekenden in niet-conventionele woonplekken, zoals op een vakantiepark waar niet gewoond mag worden*. We sluiten met dit project aan bij het programma "Een thuis voor iedereen", een programma met als doel te zorgen voor voldoende betaalbare huisvesting voor alle aandachtsgroepen met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning én begeleiding

Naast deze wettelijke verplichting is voor dit project vooral urgent dat het vaak een (zeer) kwetsbare doelgroep betreft, voor wie wonen op een (voormalig) vakantiepark een laatste mogelijkheid is. Hierbij heeft de overheid ook een zorgplicht. De sociale problematiek die hier speelt maakt dat het van belang is dat de juiste zorg en ondersteuning beschikbaar wordt gemaakt. Ook zit deze doelgroep

met name op parken die gevoeliger zijn voor ondermijnende activiteiten. Een gerichte aanpak vanuit een zorgperspectief kan een significante bijdrage leveren aan het terugbrengen daarvan.

We verwachten dat het bieden van een oplossing voor deze doelgroep het recreatieve gehalte en veiligheid van vakantieparken in de regio verhoogt; door een heldere scheiding tussen doelgroepen van dit initiatief en recreatieverblijf anderzijds te realiseren. Kortom; we zetten in op leefbaarheid, inclusiviteit en betrokkenheid. We zorgen ervoor dat zo veel mogelijk inwoners van de regio mee kunnen doen, ook de inwoners die in een kwetsbaardere positie verkeren.

Verwachte (concrete) resultaten op korte termijn (2025-2028)

- Een coalitie tussen gemeenten, zorgpartijen (o.a. GGD Noord- en Oost Gelderland, Leger des Heils) en regionale woningcorporaties (b.v. Woonstede, Veluwonen) waar eigenaarschap concreet is belegd. Dit betekent een ketensamenwerking met daarbij bindende afspraken.
- Een uitgewerkt woonzorgconcept. Dit omvat de kaders waarop het 'Pauzepark' is ontworpen en georganiseerd, om zo tegemoet te komen aan de behoeften van de doelgroep wat betreft zorg en ondersteuning voor hun welzijn. Het concept beschrijft ook de aspecten van de fysieke omgeving, de beschikbaarheid van zorgdiensten, de gewenste sociale dynamiek en de mate van (verwachte) zelfstandigheid van de bewoners. Onderdelen zijn: *toegankelijkheid en veiligheid, zorgfaciliteiten, sociaal beheer, (verwachte) zelfstandigheid, duurzame participatie en visie op integratie in de regio*
- Aankoop of (lang termijn) pacht van een aantal (voormalige) vakantieparken waar geen zicht meer is op een duurzame recreatieve functie (waar nu een mogelijk risico bestaat tot ondermijning en/of permanente bewoning). De keuze van locaties en de wijze van verwerving zal nader uitgewerkt moeten worden. Denkbaar is dat de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken daar een rol bij gaat spelen.
- Transformatie van de aangekochte parken tot 'Pauzepark', waarbij de woon- en zorgconcepten worden geïmplementeerd en toegepast (procedureel, en feitelijk)

Concretisering uitvoering: deelprojecten, activiteiten, planning

Het project bestaat uit de volgende onderdelen en activiteiten:

Fase 1. Verkenning

- Er vinden op dit moment volop gesprekken plaats met gemeenten, zorginstellingen en corporaties die een rol kunnen spelen bij de uitvoering. Met elkaar moeten we komen tot een heldere en gestructureerde samenwerking en een analyse van de doelgroep per gemeente/vakantiepark.
- We verkennen mogelijke locaties voor de 'Pauzeparken' in de regio. Dit zijn kleinschalige parken waarbij er een duidelijk risico op ondermijning en/of permanente bewoning is. We komen tot een shortlist van mogelijke parken in de regio.

Deze fase ronden we af met een aanvraag voor fase 2

Fase 2. Conceptuitwerking en haalbaarheid

- We ontwikkelen samen met de partners het woonzorgconcept en werken ook de eigendoms- en exploitatievragen uit.
- Via de Ontwikkelingsmaatschappij VVP wordt concreet gewerkt aan de kopen of pachten wij 2 á 3 (kleine) vakantieparken en wordt in samenwerking met de partners het traject gestart om tot (al dan

niet tijdelijke) transformatie te komen (proces van onderhandeling, planontwikkeling, wet- en regelgeving etc.).

Het idee is op dit moment dat we voor de verwerving niet (of slechts beperkt) gebruik zullen maken van de middelen van de regiodeal. Uitgangspunt is om tot een sluitende 'businessclass' te komen voor de exploitatie van de Pauzeparken.

- We werken aan het toekomstperspectief voor de doelgroep; samen met woningcorporaties in de regio werken wij aan opties om vanuit het 'Pauzepark' door te stromen naar een reguliere woonvorm.

Deze fase ronden we af met een aanvraag voor middelen RD voor realisatie.

3. Fase 3: Realisatie

- In deze fase gaan de fysieke activiteiten plaatsvinden (verbouw, ombouw, etc.). De exacte timing van de activiteiten is nu nog niet te geven (hangt af van welke parken geschikt zijn), maar ook de grootte van de parken, de beschikbaarheid van de verschillende (zorg)budgetten, etc.

- De getransformeerde parken zijn gereed voor gebruik; in samenwerking met onze zorgpartners, corporaties en de gemeente bieden wij de doelgroep een plek aan op een van de 'Pauzeparken'. We implementeren het zorgconcept en evalueren constant de behoeftes van de bewoners, waar nodig passen wij het concept en de diensten aan

- We werken samen met onze partners aan de doorstroom van de doelgroep naar reguliere woonvormen.

Overdracht/borging (start-eind)

De periode van de Regiodeal wordt gebruikt om tot realisatie te komen. De Pauzeparken zullen ook daarna nog langere tijd gebruikt moeten worden. Alles wat geregeld moet worden om dit (contractueel) vast te leggen zal vanaf de start van het project meegenomen worden.

Organisatie en betrokkenen

De wijze van betrokkenheid van partijen verschilt per fase. In de aanloop (conceptuitwerking, haalbaarheid, lange termijn financiering) is er een andere agenda dan bij de concrete uitvoering. Per fase zal dit opnieuw met elkaar vastgesteld worden.

In ieder geval zullen de volgende partijen betrokken worden:

1. Gemeenten (bijvoorbeeld Apeldoorn, Ede, Elburg, Putten) en regionale samenwerkingsverbanden rondom Maatschappelijke Opvang (Noord Veluwe).
2. Provincie Gelderland
3. Het Rijk (VWS, BZK, SZW, JenV)
4. GGD Noord- en Oost Gelderland (GGD Gelderland Midden)
5. Zorgorganisatie Leger des Heils, Stichting Barka. E.d.
6. Woningcorporaties (De Woonmensen, DeltaWonen, Ons Huis, Veluwonen, Woonstede etc.)

Benodigde investering en zicht op cofinanciering

De kosten voor de eerste twee fasen worden globaal ingeschat op 300.000 euro. In de aanloop (fase 1 en 2) zal de cofinanciering van partners vooral 'in kind' plaatsvinden. Op het moment dat parken verworven gaan worden, fysieke aanpassingen nodig worden etc. is er sprake van aanzienlijke investeringen (afhankelijk van het aantal parken meerdere miljoenen). Het is nu nog lastig aan te geven hoe de financiële opzet er uit komt te zien. Uitgangspunt is wel dat daar sprake is van aanzienlijke investeringen door lokale en regionale partners (cofinanciering).

Globaal denken we aan de volgende stromen van financiering:

1. Gemeenten

a) Welzijn (maatschappelijk werk, (jeugd)opbouwwerk, cliëntondersteuning, schuldhulpverlening)

b) Participatiewet (werk, inkomen, schuldhulpverlening)

c) WMO (ambulante begeleiding, beschermd wonen, maatschappelijk opvang, hulp huishouding)

d) Middelen voor aankoop parken

2. Provincie Gelderland

3. Leger des Heils/zorgorganisaties

4. GGD

5. Zorgverzekeraars (GGZ, wijkverpleging, huisartsenzorg verslavingszorg)

6. eigenaren (voormalige) vakantieparken

Monitoring & evaluatie

Omdat het project gericht is op uitvoering en concrete ontwikkeling/transformatie van een aantal voormalige vakantieparken wordt het project ingedeeld in eerder benoemde fases, met elk een eigen karakter.

De eerste twee fase kennen een duidelijk *go/no go* moment. Om de voortgang goed te blijven monitoren en op tijd bij te kunnen sturen gebruiken we (een afvaardiging van) de coalitie van samenwerkingspartners, als opdrachtgever voor dit project. De vertegenwoordigers komen periodiek bij elkaar. Het project zelf wordt geleid door een projectleider, deze is verantwoordelijk voor rapporteren richting de stuurgroep.

Indicatoren

p.m.

4 Zorgeloos Gastvrij

Korte beschrijving project

De Veluwe is bij uitstek een gebied om te bewegen en te ontspannen. Dit bevordert de kwaliteit van leven (en dus de Brede Welvaart). Maar de vraag is of de Veluwe ook in de toekomst bereikbaar blijft voor de twee miljoen mensen in Nederland met een serieuze beperking, waardoor zij belemmeringen ondervinden om deel te nemen aan het maatschappelijke verkeer. Door de vergrijzing zal deze groep alleen maar groter worden.

Met het project Zorgeloos gastvrij gaan we innovatieve combinaties van recreatie, zorg en sport ontwikkelen waarmee de Veluwe als vakantiegebied ook letterlijk en figuurlijk **bereikbaar is/wordt/blijft voor iedereen**.

Het project is gericht op verschillende doelgroepen met wisselende behoeftes, op basis van een gezond en effectief businessmodel. We sluiten aan bij het lokale en regionale ondernemerschap, specificeren de doelgroepen, verbinden dit aan de transities op de Veluwe, maken nieuwe coalities met bijvoorbeeld verzekeringsmaatschappijen en zorginstellingen, en realiseren meerdere concrete toekomstbestendige voorbeeldconcepten op de Veluwe die ook elders als inspiratie kunnen dienen.

Urgentie, bijdrage aan de brede welvaart op en rond de Veluwe

Dit project geeft met name invulling aan het sociaal perspectief met de kernambitie: We versterken onze inzet op leefbaarheid, inclusiviteit en betrokkenheid. We zorgen ervoor dat zo veel mogelijk inwoners van de regio meedoen en meeprofiteren, en dragen door inzet op sport en beweging bij aan de gezondheid van de doelgroep. We dragen bij aan een inclusieve samenleving waar **iedereen mee doet**, voor bewoners, bezoekers en vakantiegasten. Ongeacht toegankelijkheidswens en/of zorgbehoefte. Dit geeft hen de mogelijkheid om zo veel en zo lang mogelijk zelfstandig te leven en recreëren.

We zien ook de noodzaak om snel te beginnen; voorspellingen laten zien dat er in 2040 bijvoorbeeld relatief veel meer 65+ zullen zijn (25% van de totale bevolking)*. Deze groep is o.a. vaker minder mobiel (rollator afhankelijk), slechter ziend, minder horend of beperkt door alzheimer. Daarnaast zijn er momenteel zo'n twee miljoen inwoners met een beperking*, aangeboren, door ziekte of door letsel. Dit betekent dat het ook vanuit een toekomstbestendig en bedrijfseconomische sterke sector het belangrijk is dat wij de recreatie in de regio verder ontwikkelen voor deze doelgroep.

* bron CBS

Verwachte (concrete) resultaten op korte termijn (2025-2028)

- Ontwikkelende visie en uitwerking op doelniveau wat inclusiviteit en bereikbaarheid betekent voor de regio i.r.t. verblijfsrecreatie
- Samenhangend pakket aan deelprojecten die bijdragen aan de doelstellingen, waar de te vormen coalitie zich aan committeert.
- Uitvoering van deelprojecten die zowel de toegankelijkheid op vakantieparken vergroten als de recreatieve mogelijkheden op de Veluwe voor deze doelgroep.

Concretisering uitvoering: deelprojecten, activiteiten, planning

Er zijn meerdere deelprojecten die onder het project Zorgeloos Gastvrij vallen, dit zijn o.a:

- Vakantieparken toegankelijk: drempelvrije accommodaties, drempelvrij kamperen, toegankelijk sanitair (ook voor voorbijgangers)
- Zorgvakanties: (systeem van accommodaties + bemiddeling in zorg-op-vakantie, al dan niet voor specifieke doelgroepen)
- Elke gemeente een toegankelijk rondje in de natuur/door het landschap
- Elke gemeente een toegankelijke speelplek bij een recreatief punt.
- Duo fietsen en aangepaste fietsen in de verhuur
- Dagrecreatieve voorzieningen toegankelijk
- Trainingen zorgeloos gastvrij voor ondernemers, winkeliers, terreinbeheerders.
- Communicatie: vindbaarheid van toegankelijke voorzieningen voor de doelgroep. Vulling van apps als Ongehinderd, Hogenood.
- Toeristische informatie voor blinden en slechtzienden.
- Toegankelijke dorpscentra: toegankelijke horeca, toiletvoorzieningen etc..
- Toegankelijke parkeerplaatsen en OV
- Toegankelijk sporten: Handbike, zwembaden etc.

Organisatie en betrokkenen

Zorgeloos Gastvrij is bij uitstek project waar Vitale Vakantieparken, de Provincie en Veluwe op 1 nauw in gaan samenwerken.

Betrokken

Gelderse Sportfederatie
Gemeenten op de Veluwe
Natuurterreinbeheerders (NM: de natuur in zonder drempels)
Leisurelands
Routebureau Veluwe
Visit Veluwe / Toerisme VAN
Recreatieondernemers (verblijf & dag)
Fietscoöperatie Veluwe
WMO-adviesgroepen (gemeentelijk georganiseerd)

Stichting / non-profit

Ongehinderd
Stichting Accessibility
Dedicon
Speeltuimbende

Zorginstellingen, zoals:

Bartiméus instituut, Ermelo
Philadelphia Zorg, diverse locaties op de Veluwe
Het Immendaal, Beekbergen
Zorgerf Buitenland, Putten
GGD NOG
Zorgverzekeraars

Kennisdeling onderwerp

Regio's Rijk van Nijmegen, Achterhoek en Vechtdal Overijssel

Benodigde investering en zicht op cofinanciering

Fase 1: 2025 - Coalitie, uitwerken deelprojecten: € 150.000

Fase 2: 2025 (2^e helft) -2028 uitvoering deelprojecten: € 9.000.000

Voor fase 1 gaan we hoofdzakelijk uit van publieke financiering. Waarbij de middelen vanuit de regiodeal een belangrijk deel zullen vormen (gedeeltelijke cofinanciering 'in kind' door partners). Ingeschat wordt dat voor deze stap €150.000,- vanuit de regiodealmiddelen gemoeid zal zijn.

De benodigde investeringen voor fase 2 kunnen pas in een later stadium exact bepaald worden. Een en ander is namelijk afhankelijk van met welke partijen en projecten we daadwerkelijk binnen de termijn van de regiodeal tot resultaten kunnen komen.

Uitgangspunt is dat er sprake moet zijn van substantiële cofinanciering van publiek en private partijen. In orde grootte gaan we uit van een bedrag van € 9.000.000 (waarvan dus minimaal 50% cofinanciering).

Publiek

Provincie Gelderland (dorpdeals, samenleving/sociaal)

Gemeenten (budgetten samenleving/sociaal)

Privaat

Recreatieondernemingen/winkeliers die aanpassingen doen

Zorgverzekeraars

Fondsen; zoals de Postcodeloterij en Cultuurfonds

Monitoring & evaluatie

Om het project goed te blijven monitoren en op tijd bij te kunnen sturen gebruiken we (een afvaardiging van) de relevante samenwerkingspartners, een stuurgroep. De vertegenwoordigers komen tweemaandelijks samen. Het project zelf wordt geleid door een projectleider vanuit VVP, deze is verantwoordelijk voor rapporteren richting de stuurgroep.

De stuurgroep bestaat uit de vertegenwoordigers van de volgende partijen:

- Vitale Vakantieparken
- Veluwe op 1
- Provincie
- Op thema: ondernemers, zorgpartijen etc,

Bij de ontwikkeling van de visie en de concretisering van doelstellingen toetsen wij periodiek bij deze stuurgroep; ook deelprojecten worden hier belegd en gemonitord.

Indicatoren

We stemmen met elkaar indicatoren af; deze zijn gericht op (%) recreatiemogelijkheden toegankelijk voor personen met (x) beperking, totaal aantal bezoekers met (x) behoefte aan aangepaste faciliteiten etc.

Deze indicatoren komen iedere stuurgroep terug, de projectleider zorgt voor deze monitoring.

5 Camping van Ons

Korte beschrijving project

Vakantie vieren op de Veluwe moet voor iedereen mogelijk blijven. Met de Camping van Ons willen we op een innovatieve manier ook mensen met een smalle beurs een betekenisvolle, kwalitatief goede vakantie bieden, passend binnen de omgeving. En daarmee ook verantwoord alternatief bieden aan goedkope vakanties die het milieu zwaar belasten. De huidige ontwikkelingen (opkopen, investeringen, uitponden, etc.) en algemene druk op ruimte maken dat de prijzen sterk stijgen, waardoor bepaalde groepen uitgesloten (dreigen te) worden. Door het faciliteren van nieuwe coöperatieve vormen van eigendom en gebruik, versterken wij de eigenheid en diversiteit van de regio én bieden wij tegenwicht aan de sterke commerciële spelers in de regio. Eigendom op deze manier betekent ook dat investeringen in de camping, binnen de regio beschikbaar blijven.

Het doel is om:

- personen, gezinnen of specifieke doelgroepen met een smalle beurs ook de mogelijkheid geven om een betekenisvolle en kwalitatief goede vakantie te blijven hebben op de Veluwe.
- de eigenheid, identiteit en diversiteit van de recreatiemogelijkheden (vakantieparken) in de regio te garanderen en te versterken
- de negatieve gevolgen van commerciële druk en schaalvergroting in de regio te verminderen
- aspecten zoals kansengelijkheid, natuurontwikkeling, duurzaamheid en klimaatbewust en sociaal ondernemen hier een plek te geven

Urgentie, bijdrage aan de brede welvaart op en rond de Veluwe

Door te bouwen aan een kleinschalige, **toekomstbestendige** en **duurzame** vorm van verblijfsrecreatie draagt Camping van Ons bij aan het behoud en de versterking van de eigenheid, identiteit en diversiteit van de regio. Een gezonde mix van verschillende bevolkingsgroepen uit de samenleving kan zich dan verbinden met de regio. Dit initiatief biedt ook perspectief voor 'vaste gasten' of specifieke doelgroepen die door de huidige ontwikkelingen en stijging van prijzen hun mogelijkheid tot recreatie zien verdwijnen. In meer algemene zin merken we op dat het huidige proces van schaalvergroting door grote commerciële partijen kan leiden tot een verschraling van het aanbod dat daarnaast niet onderscheidend en veelal identiek is.

Kortom; we geven invulling aan de ambitie om vanuit **inclusiviteit en betrokkenheid** ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk inwoners en gebruikers van de regio kunnen meedoen én meeprofiteren.

Verwachte (concrete) resultaten op korte termijn (2025-2028)

Met Camping van Ons gaan we wij de volgende stappen zetten:

1. Uitwerken van concepten (organisatorisch, financieel e.d.) waar coöperatieve vormen van eigendom en gebruik een plek krijgt. Hierbij staan kansengelijkheid, natuurontwikkeling, duurzaamheid en klimaatbewust en sociaal ondernemen centraal

2. In gesprek te gaan met ondernemers of eigenaren die overwegen (met het vakantiepark) te stoppen of verkopen; met als doel om een coöperatieve vorm van eigendom vorm te geven. Waarbij we in dit gesprek zoveel mogelijk inzetten op het behoud van de eigenheid en diversiteit van het huidige aanbod aan campings.

3. De huidige diversiteit van campings behouden door initiatieven van personen, groepen en eigenaarsverenigingen te ondersteunen die passen binnen de doelen van dit initiatief.

In concrete zin verwachten wij te realiseren:

- uitgewerkt samenwerkingsconcept en pilot 'Camping van Ons'; hoe ziet coöperatieve eigendom en gebruik er uit (o.a. juridisch, organisatorisch, financieel), en hoe realiseren we kansengelijkheid, natuurontwikkeling, duurzaamheid en klimaatbewust en sociaal ondernemen;

- traject om stoppers van kleinschalige campings waar een risico speelt op verdwijnen van diversiteit en identiteit door overgang naar grootschaligheid, of waar een risico op ondermijning zit, te benaderen en te ondersteunen om in te zetten op behoud van het duurzame en sociale bedrijfsprofiel en culturele activiteiten en hierdoor;

- met stoppers, komen tot nieuwe constructies voor eigendom van huidige en toekomstige gasten;

- ruimte te bieden aan ontwikkeling van nieuwe concepten voor een bepaalde doelgroep (zoals *kluspark, moestuinpark, kunstenaarspark of vriendengroep-park*). Dit kan door aankoop van een park door de Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken, of door het faciliteren van aankoop door de doelgroep.

- ontwikkelde aanpak en kennisbank om de huidige eigenaarsverenigingen te verstevigen en de mogelijke opties hierin te bespreken.

Concretisering uitvoering: deelprojecten, activiteiten, planning

1. Uitwerken concept 'Camping van Ons' (2025)

- in kaart brengen van mogelijke juridische vormen van coöperatief eigenaarschap en gebruik
- uitwerking samenwerkingsconcept, kaders en ontwerp principes voor coöperatief gebruik o.b.v. de doelstellingen
- uitwerken proces en aanpak voor eigenaarsverenigingen en stoppers

2. Pilot Camping van Ons (2026 2027)

- tot afspraken komen met een aantal eigenaren van vakantieparken om een coöperatieve vorm van eigenaarschap en gebruik te ontwikkelen voor die plek.
- toepassen van het samenwerkingsconcept op de camping

3. Evaluatie pilot en opschaling (2028)

- evalueren van de pilot, het coöperatief eigenaarschap en het samenwerkingsconcept (doelstellingen)
- evalueren aanpak eigenaarsverenigingen en stoppers

Organisatie en betrokkenen

1. Gemeenten
2. Provincie Gelderland
3. Rijksoverheid/ministeries, o.a. het Rijksvastgoedbedrijf (o.a. koppeling met 'de toekomst van commons')
4. Regionale ondernemers en gebruikersgroepen
5. Platformen die actief zijn rond onderwerpen als SDG's nieuwe economie, gedeeld eigendom e.d. (bijvoorbeeld Sustainable Finance Lab, Economytransformers) en het werk en denken van mensen als Kate Raworth, Jan Jonker e.d.

Contact met vergelijkbare initiatieven

1. Camping Meerzicht (Matsloot)
2. De Houten Kampeerstad (Hoek van Holland)
3. Camping Zeeburg (Amsterdam)
4. Knarrenhof (verschillende regionale initiatieven)
5. Land van Ons, Aardpeer

Benodigde investering en zicht op cofinanciering

Voor stap 1 gaan we hoofdzakelijk uit van publieke financiering. Waarbij de middelen vanuit de regiodeal een belangrijk deel zullen vormen (gedeeltelijke cofinanciering 'in kind' door partners). Ingeschat wordt dat voor deze stap €150.000,- vanuit de regiodealmiddelen gemoeid zal zijn.

De benodigde investeringen voor stap 2 kunnen pas in een later stadium exact bepaald worden. Er zal een uitwerking bij 1-3 parken plaatsvinden (verkregen uit het netwerk van VVP). Uitgangspunt is dat er sprake moet zijn van private investeringen door ondernemers/eigenaren/gebruikers (die er baat bij hebben), waar de middelen van vanuit de Regiodeal op ongeveer € 300.000 per park worden geschat.

Monitoring & evaluatie

Omdat het project gericht is op uitvoering en concrete ontwikkeling/transformatie van een aantal verblijfsrecreatieparken (campings) wordt het project ingedeeld in fases. Deze fases hebben elk een ander karakter.

1. Uitwerken concept 'Camping van Ons' (2025)

We toetsen de uitwerking van het samenwerkingsconcept breed bij onze samenwerkingspartners en in de markt; waarbij we ook toetsen welke juridische vormen van coöperatief eigenaarschap en gebruik passend zijn.

We evalueren daarnaast in hoeverre het ons lukt om eigenaarsverenigingen te faciliteren in hun initiatieven (% geslaagd) en om stoppers te overtuigen voor het behoud van kleinschaligheid (% behoud na gesprek).

2. Pilot Camping van Ons (2026 -2027)

We monitoren enerzijds in hoeverre het lukt om coöperatief eigenaarschap juridisch en praktisch gezien te realiseren, anderzijds of het lukt de doelstellingen en kaders uit het samenwerkingsconcept (op b.v. duurzaamheid en aantrekken juiste doelgroep) te realiseren. We doen dit samen met onze samenwerkingspartners en de eigenaar(en) van de camping

3. Evaluatie pilot en opschaling (2028)

We evalueren de pilot in brede zin; waarbij de geleerde lessen verwerken in het samenwerkingsconcept en gebruiken voor het vervolg